

CEDIS, AFD I EDF POTPISALI SPORAZUM O TEHNIČKOJ SARADNJI

© Bojana Čupić Vlada Crne Gore

**U FOKUSU MODERNIZACIJA
DISTRIBUTIVNE MREŽE CRNE
GORE**

CEDIS, AFD I EDF INTERNATIONAL NETWORKS POTPISALI SPORAZUM O TEHNIČKOJ SARADNJI

U fokusu modernizacija distributivne mreže Crne Gore

Strateška podrška digitalizaciji, razvoju i jačanju otpornosti elektroenergetskog sistema.

Potpisivanjem trojnog sporazuma između Crnogorskog elektrodistributivnog sistema (CEDIS), Francuske razvojne agencije (AFD) i kompanije EDF International Networks (EDF IN), uspostavljena je strateška tehnička saradnja usmjerena na modernizaciju distributivne elektroenergetske mreže Crne Gore i jačanje kapaciteta za energetska tranziciju.

Sporazum podrazumijeva grant podršku za tehničku pomoć u iznosu do 290.000 eura, kroz program FEXTE Francuske razvojne agencije, uz mogućnost dodatne ekspertne i investicione podrške u narednom periodu. Sredstva su namijenjena unapređenju planiranja razvoja mreže, digitalnoj transformaciji i pripremi budućih investicionih ciklusa.

Partnerstvo omogućava CEDIS-u pristup ekspertizi EDF Grupe u oblasti upravljanja distributivnim sistemima, sa fokusom na digitalizaciju mreže, razvoj pametnih mreža, automatizaciju sistema, optimizaciju investicija, jačanje otpornosti elektrodistributivne mreže, integraciju obnovljivih izvora energije i usklađivanje sa evropskim energetske standardima.

Izvršni direktor CEDIS-a **Vladimir Ivanović** istakao je da ovaj sporazum predstavlja značajan iskorak u procesu modernizacije i jačanja međunarodne saradnje.

„Naše partnerstvo sa AFD-om i EDF International Networks potvrđuje da je CEDIS prepoznat kao pouzdan partner u energetske tranziciji Crne Gore. Saradnja sa jednom od vodećih evropskih energetske grupacija omogućice nam jačanje stručnih kapaciteta, unapređenje planiranja razvoja mreže i stvaranje uslova za veću integraciju obnovljivih izvora energije“, poručio je Ivanović. Zamjenik generalnog direktora AFD-a **Bertrand Walckenaer**

naglasio je da sporazum predstavlja primjer integrisanog pristupa energetske tranziciji.

„Ovaj sporazum odražava našu posvećenost podršci energetske tranziciji kroz kombinaciju bespovratnih sredstava, tehničke ekspertize i dugoročne razvojne vizije. On pokazuje kako AFD Grupa podržava zemlje kandidate za članstvo u Evropskoj uniji“, naveo je Walckenaer.

Izvršni direktor EDF International Networks **Sébastien Ruiz** ocijenio je da je cilj saradnje ubrzanje modernizacije elektrodistributivnih sistema kroz razmjenu znanja i iskustva.

Priznanja za stručan i odgovoran rad

Crnogorski elektrodistributivni sistem obilježio je deset godina samostalnog poslovanja dodjelom priznanja zaposlenima koji su svojim radom, profesionalnošću i posvećenošću dali poseban doprinos razvoju kompanije. U Upravnoj zgradi CEDIS-a nagrađeni su pojedinci koji predstavljaju primjer odgovornosti, stručnosti i timskog duha.

Tokom prijema, **Vladimir Ivanović**, izvršni direktor CEDIS-a obratio se zaposlenima i zahvalio im se za predan i odgovoran rad, poručivši im: „Najprije čestitke svima za stečena priznanja! Ovom prilikom želim da istaknem da su našoj kompaniji potrebni ljudi poput vas. Vi ste oni, koji svojim radom, profesionalnošću i željom za uspjehom motivišu radnu okolinu i daju primjer koji treba slijediti. Vašim znanjem i zalaganjem predstavljate inspiraciju mladim kolegama i upravo je to potrebno da bismo išli naprijed.

Profesionalnost, dijeljenje znanja i zdrava komunikacija grade povoljan radni ambijent koji odiše timskim duhom i koji, u krajnjem, postiže rezultate. Na kraju, želim vam da takvi ostanete i da zajednički koračamo ka novim pobjedama!“

CEDIS desetu godišnjicu obilježava bez svečanosti i

protokola, ali sa snažnim vrijednostima, nagrađujući one koji doprinose njegovom identitetu i ostavljaju trag u svakom segmentu poslovanja. Nagrađenima je na postignutim rezultatima i zalaganju, koji su ih izdvojili u brojnom kolektivu, iskreno čestitala **Biljana Medojević**, rukovoditeljka Sektora za ljudske resurse.

Priznanje „Zaposleni godine“ ove godine zaslužen je ponio **Miljan Nenadić**, glavni inženjer za relejnju zaštitu u Službi za relejnju zaštitu, Sektora za održavanje 20 kV i 35 kV, dok je nagrada „Menadžer godine“ pripala **Radisavu Jeliću**, šefu Službe za vođenje projekata u Sektoru za investicije.

Specijalnu nagradu „Energija u srcu“ dobili su: **Slaven**

Marjanović, referent za praćenje realizacije nabavnih ugovora u Službi za praćenje realizacije nabavnih ugovora, **Biljana Knežević**, glavna inženjerka za razvoj, planove, studije i izvještavanje u Službi za razvoj, planove, studije i izvještavanje, **Sonja Čupić**, specijalistkinja računovodstva dugotrajne imovine, zaliha, kupaca i dobavljača u Službi za računovodstvo, **Borka Bulatović**, operaterka za obradu podataka i evidenciju u Službi za imovinske odnose, **Snežana Grujić**, administratorka pisarnice u Službi za opšte poslove, **Saša Unkašević**, elektromonter za nadzemne vodove u Službi održavanja Regiona 5 – Kotor, **Rajko Vojinović**, dispečer u Službi za lokalno upravljanje mrežom Regiona 2, i **Goran Šljukić**, operater za upravljanje voznim parkom.

Ovo je već treća godina zaredom otkako CEDIS svoj rođendan obilježava izdvajanjem finansijskih sredstava za donaciju umjesto organizovanja proslave.

Nagrade za najbolje među nama

Miljan Nenadić, glavni inženjer za relejnu zaštitu u Službi za relejnu zaštitu, svojim radom i zalaganjem potvrdio je da su posvećenost, profesionalnost i timski duh temelj uspješnog poslovanja. Njegov pretpostavljeni ističe da Miljan svakom radnom zadatku pristupa sa izuzetnom odgovornošću i predanošću, ulažući maksimalan trud kako bi svaki posao bio realizovan na najbolji mogući način.

Prepoznat je kao kolega koji svojim znanjem, iskustvom i odnosom prema radu motiviše saradnike i doprinosi ostvarivanju zajedničkih ciljeva. Posebno se izdvaja po kolegijalnosti, poštovanju različitosti i spremnosti da svojim angažovanjem doprinese uspjehu cijelog tima.

Miljan pokazuje izraženu privrženost kompaniji i njenim ciljevima, koje doživljava kao lični uspjeh. Ostvaruje odličnu saradnju sa svima u kompaniji i uvijek je spreman da zajednički rezultat stavi ispred ličnog interesa.

Njegov značajan doprinos potvrđen je i kroz aktivno učešće na projektu implementacije SCADA sistema, gdje je od samog početka dao nemjerljiv doprinos uspješnoj realizaciji jednog od najvažnijih razvojnih projekata kompanije. Zahvaljujući profesionalnom odnosu prema radu, lojalnosti, integritetu i timskom duhu, Miljan Nenadić zaslužio je laskavo priznanje „**Zaposleni godine**“.

Primamljivu titulu „**Menadžer godine**“ ponio je **Radisav Jelić**, šef Službe za vođenje projekata u Sektoru za investicije. Među toliko dobrih kolega on se izdvojio zbog svog zalaganja i odnosa prema poslu, te izvanrednog profesionalnog učinka koji je uvijek u skladu sa vrijednostima CEDIS-a. U nominaciji se navodi da je Radisav već četiri godine na čelu Službe te da, osim toga što je vrlo odgovoran, posvećen i stručan, ima i odlične organizatorske sposobnosti i viziju da se unaprijedi sve što je moguće kako bi CEDIS bio uspješna kompanija.

Spreman je da prihvati svaki posao, čak i onaj koji nije u opisu njegovog radnog mjesta, pa se na njega uvijek može

računati. Nijedan zadatak nije težak niti dolazi u nezgodno vrijeme. Insistira na timskom radu, jednako uvažavajući sve članove tima, jer vjeruje da bez toga nema rezultata. To je dobar način da se pojave nove ideje, preispitaju sve alternative i rješenja i uvijek predlože najbolja da bi se izbjegle greške i problemi.

I pored napornog rada, uvijek je tu za mlađe kolege na koje rado prenosi svoje znanje i iskustvo i pruža im bezuslovnu podršku, podstičući njihovu kreativnost. Zato u ovoj harmoničnoj sredini, gdje se mogu čuti samo lijepe riječi, posao dobro "štima" i nema sumnje da je ovogodišnja nagrada otišla u prave ruke.

"Energija u srcu" za osam zaposlenih

Snežana Grujić, administratorica pisarnice u Službi za opšte poslove, svojim dugogodišnjim radom, odgovornošću i profesionalnim odnosom prema obavezama zaslužila je da bude prepoznata kao jedan od najvrijednijih članova kolektiva.

Njen pretpostavljeni ističe da se izdvaja po posvećenosti poslu, kolegijalnosti i otvorenosti za saradnju.

U svakodnevnom radu ostvaruje odličnu komunikaciju sa internim i eksternim korisnicima, doprinoseći

efikasnom završavanju poslova i kvalitetnom funkcionisanju procesa rada.

Sve radne zadatke obavlja profesionalno, precizno i u predviđenim rokovima, uz visok nivo odgovornosti i posvećenosti. Posebno se ističe njen osjećaj za prioritete i sposobnost da prepozna važnost situacije, pri čemu uvijek postupa u skladu sa procedurama i uz konsultacije sa nadređenima. Tokom dugogodišnjeg angažmana u kompaniji pokazala je izuzetnu pouzdanost, spremnost da preuzme inicijativu u zahtjevnim situacijama i dosljednost u izvršavanju svih dogovorenih obaveza.

Njen rad, profesionalizam i odnos prema kolegama i kompaniji značajno doprinose uspjehu tima i organizacije u cjelini, zbog čega u potpunosti zaslužuje priznanje „Energija u srcu“.

Rajko Vojinović, jedan od najiskusnijih dispečera 10 kV u Službi za lokalno upravljanje mrežom Regiona 2, svojim dugogodišnjim iskustvom, odgovornošću i profesionalnim odnosom prema radu daje značajan doprinos uspješnom funkcionisanju elektrodistributivnog sistema.

Njegov pretpostavljeni posebno ističe njegovu odgovornost

prema radnim obavezama i dužnostima, kao i dosljedno poštovanje pravila za bezbjedan rad u elektroenergetskim objektima.

Zahvaljujući bogatom iskustvu i analitičkom pristupu, Rajko često dolazi do novih i inovativnih rješenja koja doprinose efikasnijem prevazilaženju izazova i rješavanju svakodnevnih zadataka. Njegova komunikacija sa kolegama i spremnost da svoje znanje nesebično prenosi mlađim kolegama čine ga izuzetno cijenjenim članom tima.

Zajedno sa svojim kolegama svakodnevno doprinosi skraćanju trajanja beznaponskih pauza, unapređenju kvaliteta, sigurnosti i pouzdanosti napajanja korisnika električnom energijom. Svojom profesionalnošću i odnosom prema poslu zasluženno uživa poštovanje kolega.

Sonja Čupić, specijalista računovodstva dugotrajne imovine, zaliha, kupaca i dobavljača u Službi za računovodstvo Sektora za finansije ove godine "zaokružila" je četiri decenije rada u računovodstvu.

Sonja je poznata po velikoj radinosti i istrajnosti, odgovornosti i sistematičnosti, kao i po tome što godinama svoje znanje nesebično prenosi na mlađe kolege kako bi se izbjegao svaki propust ili greška. Umije da postavi prioritete na poslu i da ih efikasno rješava, jedan po jedan, u skladu sa zadatim rokovima.

I poslije toliko godina rada u istom sistemu, posao je za nju dinamičan i interesantan i još uvijek ne gubi želju da učestvuje u unapređivanju procesa i da usvaja i savlađuje nova tehnička rješenja. Njene kolege kažu da sa istim entuzijazmom radi i danas kao i na početku u ovako velikom sistemu, uz poštovanje svih kodeksa.

Sonja je timski igrač koji ima

samo jedan cilj, a to je dobrobit kompanije. Pažljivo njeguje međusobne odnose i saradnju sa kolegama iz drugih sektora, krasi je jednostavnost i razumijevanje, veliki je drug u svakom smislu.

Ostvarena je profesionalno, ali i na privatnom planu, čime je pokazala da je uz posvećenost i veliki trud moguće uskladiti zahtjevne radne i porodične obaveze.

Tihu i nenametljivu Sonju zasluženno priznanje podsjećaće na trud i energiju koje je uložila u svoju kompaniju.

Ključne osobine **Borke Bulatović**, operatera za obradu podataka i evidenciju u Službi za imovinsko-pravne poslove su profesionalan i odgovoran odnos prema poslu koji obavlja blagovremeno, brzo i detaljno.

Uvijek je motivisana za usvajanje novih znanja, razmjenjuje samo pozitivnu energiju jer voli da radi u harmoničnoj atmosferi gdje se dijele osmjesi i gdje lijepa riječ caruje.

Borka je istrajna, izuzetno posvećena i efikasna. Uvijek je raspoložena za saradnju, nikad ne postavlja nikakve uslove i zahtjeve, spremna je da priskoči samo da se svaki posao blagovremeno obavi.

Veoma joj je važno da se dalje profesionalno usavršava kako bi bila još efikasnija i svaki posao obavila u skladu sa rokovima koje ne želi nikad da "probije".

Takvi radnici važna su karika u lancu i najveća vrijednost kompanije.

Biljana Knežević, glavni inženjer u Službi za razvoj, planove, studije i izvještavanje Sektora za razvoj „je tokom svog rada na ovom veoma odgovornom radnom mjestu pokazala izuzetnu posvećenost u obavljanju radnih zadataka, obezbjeđujući pouzdane informacije ne samo kolegama iz CEDIS-a nego i spoljnim saradnicima, uvijek vodeći računa o interesima i ugledu kompanije.

Svojim angažovanjem, predanošću poslu i stručnošću predstavlja vrlo važnu kariku u funkcionisanju Službe za razvoj, planove, studije i izvještavanje” – navodi se u nominaciji za nagradu.

Svojim odnosom prema poslu odmah je stekla povjerenje, kao i poštovanje i uvažavanje svojih iskusnijih kolega. Na nju se uvijek može računati, a informacije, smjernice i rješenja koja ponudi kolegama iz drugih organizacionih jedinica nerijetko se prepoznaju kao najoptimalnija za kompaniju.

Biljana je pravi timski igrač, pouzdan saradnik, neumoran tragalac za najoptimalnijim rješenjima, jer je interes kompanije uvijek na prvom mjestu.

Stečena znanja nesebično dijeli sa kolegama iz Službe, ali i iz ostalih organizacionih jedinica, podstiču ih na kontinuirano učenje i veću efikasnost u svakodnevnom radu. Stoga je Biljana, kao i mnoge njene kolege u kompaniji, pouzdan oslonac i garant budućnosti ODS-a.

Saša Unkašević, elektromonter za nadzemne vodove u Službi održavanja Regiona 5 – Kotor, svojim dugogodišnjim radom i profesionalnim odnosom prema poslu u potpunosti opravdava priznanje. Njegov pretpostavljeni ističe da od prvog dana na poslu pokazuje visok nivo

profesionalnosti, odgovornosti i posvećenosti, uredno izvršavajući sve radne obaveze i poštujući radnu disciplinu. Tokom više od 30 godina radnog staža stekao je bogato praktično znanje i iskustvo, zahvaljujući kojima uspješno rješava i najsloženije radne zadatke. Poslove obavlja kvalitetno i profesionalno, bez obzira na to da li je riječ o nadzemnim ili kablovskim vodovima ili radu u trafostanicama.

Pored redovnih elektromonterskih poslova, aktivno učestvuje i u drugim aktivnostima koje doprinose radu službe. Sve zadatke izvršava kvalitetno, odgovorno i u predviđenim rokovima. Svojim stručnim znanjem, odgovornošću, zalaganjem i odnosom prema poslu, Saša Unkašević predstavlja primjer zaposlenog koji svojim radom doprinosi uspjehu tima i kompanije.

Goran Šljukić, operater za upravljanje voznim parkom, svojim odgovornim, profesionalnim i posvećenim radom daje značajan doprinos efikasnom funkcionisanju kompanije. U nominaciji se ističe da je tokom svih godina rada pokazao visok nivo stručnosti u

planiranju, praćenju i koordinaciji korišćenja vozila, vodeći računa o njihovoj raspoloživosti, tehničkoj ispravnosti i optimalnom angažovanju.

Posebno se izdvaja njegov proaktivan pristup u rješavanju svakodневnih izazova, kao i spremnost da preuzme dodatne obaveze kada je to potrebno. Zahvaljujući njegovoj posvećenosti i organizovanosti doprinosi unapređenju procesa rada i racionalnijem upravljanju resursima kompanije. Goran ostvaruje odličnu saradnju sa svim kolegama, a svojim odnosom prema poslu, odgovornošću, pouzdanošću i profesionalnim integritetom predstavlja primjer zaposlenog koji dosljedno promoviše vrijednosti kompanije.

Slaven Marjanović, referent za praćenje realizacije nabavnih ugovora u Sektoru za komercijalne poslove izuzetno je omiljen u svom kolektivu zbog potpune

posvećenosti poslu, sposobnosti da preduhitri svaki problem i da uspješno i efikasno obavi svaki radni zadatak.

U nominaciji se navodi da Slaven sve radne zadatke obavlja u zadatim rokovima, uz bezuslovno poštovanje radne etike. Interes kompanije uvijek mu je na prvom mjestu, stoga se maksimalno trudi da sagleda sve okolnosti u kojima se odvijaju poslovni procesi i da ta karika uvijek bude sigurna. On je osoba sa integritetom, ljudskim i stručnim kvalitetima, neko ko sopstvenim primjerom pokazuje kako se treba odnositi prema poslu.

“Svoje radne zadatke obavlja uz poštovanje važećih zakona, pravilnika i procedura. Preferira timski rad jer vjeruje da daje najbolje rezultate. Uvijek je spreman da priskoči i pomogne kolegama, da pruži nesebičnu podršku mlađim saradnicima, što djeluje motivišuće da svi u službi pruže svoj maksimum. Komunikativan i kooperativan, izuzetno se dobro slaže sa saradnicima i ostalim kolegama sa kojima dolazi u kontakt.

Lojalnost kompaniji vidljiva je u svakom segmentu njegovog angažovanja”, a sve su to osobine koje su ga preporučile za priznanje između toliko sjajnih kolega.

Umjesto proslave Službi zaštite i spašavanja 15 hiljada eura

Povodom jubileja – deset godina samostalnog poslovanja, Crnogorski elektrodistributivni sistem obilježio je godišnjicu na društveno odgovoran način, donacijom u iznosu od 15 hiljada eura Službi zaštite i spašavanja.

Ova praksa, koja traje već treću godinu zaredom, podrazumijeva da CEDIS svoj rođendan ne obilježava organizovanjem svečanih proslava, već usmjeravanjem sredstava u podršku institucijama i službama koje imaju ključnu ulogu u zaštiti građana i zajednice. Na taj način, kompanija dosljedno afirmiše principe društveno odgovornog poslovanja i solidarnosti.

Ovogodišnja donacija opredijeljena je Službi zaštite i spašavanja, imajući u vidu izazovne situacije sa požarima

tokom prethodnih godina, kada su pripadnici ove službe bili na prvoj liniji odbrane, ulažući izuzetne napore i rizikujući

sopstvene živote kako bi zaštitili građane i imovinu.

Izvršni direktor CEDIS-a, **Vladimir Ivanović**, istakao je da je odluka o donaciji rezultat dubokog poštovanja prema pripadnicima Službe zaštite i spašavanja i njihovoj ulozi u sistemu zaštite i spašavanja.

„Svjedoci smo nemilih situacija koje su nas zadesile prethodnih godina, kada se cijela Crna Gora borila sa požarima. Upravo tada, prva linija odbrane bile su hrabre i neustrašive kolege iz Službe zaštite i spašavanja. Ovi ljudi su ulagali nadljudske napore na terenu, rizikujući svoje živote radi spašavanja tuđih. Ljeto je pred nama, a svjesni smo da su elementarne nepogode sve češće i nepredvidive. Zato je CEDIS ove godine donaciju opredijelio Službi zaštite i spašavanja, sa željom da im se olakša rad tokom predstojeće ljetnje turističke sezone. Naša donacija, iako od srca, skromna je u odnosu na njihovu hrabrost i posvećenost. Hvala im na svemu što rade za našu zajednicu“, poručio je Ivanović.

Zahvalnost na donaciji izrazio je i gradonačelnik Podgorice, prof. dr Saša Mujović, koji je istakao značaj ovakvih primjera društvene odgovornosti. „Ponosan sam na rad Službe zaštite i spašavanja Glavnog grada, ali i na činjenicu da u Crnoj Gori postoje kompanije koje razumiju značaj društvene odgovornosti. CEDIS je pokazao kako se na najbolji način može obilježiti jubilej – umjesto glamuroznih proslava, odlučili su se za pomoć onima kojima je ona najpotrebnija. Na taj način doprinose većem kvalitetu života i bezbjednosti građana Podgorice“, kazao je Mujović. On je dodao da ovakav pristup

predstavlja primjer kako bi i druge institucije i kompanije trebalo da razmišljaju kada je riječ o podršci neprofitnim i javnim službama koje svakodnevno rade u interesu građana.

CEDIS kontinuirano doprinosi unapređenju zajednice kroz različite projekte iz oblasti društveno odgovornog poslovanja. Ova donacija predstavlja jednu u nizu aktivnosti kompanije, koja je od početka godine za projekte iz ove oblasti izdvojila više od 350 hiljada eura, potvrđujući svoju posvećenost zajednici i odgovornom poslovanju.

USPJEŠNA GODINA POSLOVANJA I RAZVOJA

CEDIS ostvario snažan rast i rekordne rezultate u 2025. godini

Neto dobit veća za 1,9 miliona eura, investicije dostigle gotovo 36 miliona eura, a kvalitet napajanja drugu godinu zaredom na rekordnom nivou.

Crnogorski elektrodistributivni sistem uspješno je završio 2025. godinu, ostvarivši pozitivne finansijske i operativne rezultate koji potvrđuju stabilnost poslovanja, snažan investicioni zamah i uspješnu realizaciju strateških ciljeva.

Kompanija je ostvarila neto dobit od 2,47 miliona eura, što predstavlja rast od gotovo 1,9 miliona eura u odnosu na prethodnu godinu i više od milion eura iznad planiranog rezultata. Posebno značajan pokazatelj uspješnosti predstavlja EBITDA od 40 miliona eura, koja potvrđuje snažnu operativnu efikasnost kompanije. Ukupni poslovni prihodi iznosili su 142 miliona eura.

Ostvareni rezultat bio bi i značajno bolji da CEDIS nije bio u obavezi da izvrši rezervisanja po osnovu izgubljenog sudskog spora u slučaju „Medojević“, u kojem postoji solidarna odgovornost. Uprkos tome, kompanija je zadržala visok nivo finansijske stabilnosti, što potvrđuje i unaprijeđeni faktor zaduženosti koji je smanjen sa 1,52 u 2024. na 1,14 u 2025. godini.

Tokom godine realizovane su investicije u vrijednosti od 35,96 miliona eura, što je za oko 8,5 miliona eura više nego godinu ranije. Nastavljene su aktivnosti na 274 ranije započeta projekta, dok je dodatnih 499 projekata započeto ili se nalazi u fazi pripreme. Na nivou primarne distributivne mreže, kroz 76 projekata investirano je 6,4 miliona eura u trafostanice 35/10 kV i vodove 35 kV.

Kontinuirana ulaganja donijela su i značajne rezultate u unapređenju kvaliteta napajanja. Koeficijent SAIDI smanjen je za 6,5 odsto, dok je SAIFI smanjen za 18 odsto, čime je 2025. godina postala druga uzastopna rekordna godina kada je riječ o pouzdanosti isporuke električne energije. Ovi rezultati potvrđuju efekte modernizacije mreže, zamjene zastarjele opreme, izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih elektroenergetskih objekata.

Značajan napredak ostvaren je i u smanjenju gubitaka u distributivnoj mreži, koji su svedeni na 10,09 odsto ukupno preuzete energije, čime se CEDIS dodatno približio nivou tehničkih

i regulatorno opravdanih gubitaka.

Kompanija nastavlja da bilježi i rast broja korisnika. Tokom 2025. godine priključeno je 11.256 novih korisnika, pa ukupan broj korisnika danas iznosi 456.812.

Pred CEDIS-om su i dalje brojni izazovi povezani sa intenzivnim razvojem turizma, rastom potrošnje električne energije, energetsom tranzicijom, integracijom obnovljivih izvora i daljom digitalizacijom sistema. Kako bi odgovorio na sve zahtjevnije potrebe korisnika i tržišta, kompanija nastavlja snažan investicioni ciklus.

Biznis planom za naredni petogodišnji period predviđena su ulaganja veća od 250 miliona eura, sa ciljem daljeg jačanja distributivne mreže, povećanja pouzdanosti sistema i unapređenja kvaliteta usluga.

Rezultati ostvareni u 2025. godini potvrđuju da Crnogorski elektrodistributivni sistem ostaje jedan od ključnih stubova elektroenergetskog sistema Crne Gore i važan partner njenog ekonomskog i održivog razvoja.

IMENOVANJA

Novi rukovodioci u više cjelina

BOJAN NIKITOVIĆ,
rukovodilac Operativne
direkcije, rođen je 1980.
godine u Podgorici, gdje je
završio osnovnu i Srednju
elektrotehničku školu. Na
Elektrotehničkom fakultetu
Univerziteta Crne Gore osnovne
studije završio je 2012. godine,
a specijalističke 2015. godine,
kada je stekao zvanje specijaliste
primijenjenog računarstva.

Profesionalnu karijeru započeo
je u kompaniji Max-Pro d.o.o.
Podgorica, gdje je više od dvije
decenije, od 2003. do 2025.
godine, obavljao funkciju
izvršnog direktora. Nakon toga,
bio je v.d. izvršnog direktora
Radio-difuznog centra d.o.o.
Podgorica.
Aktivni je član Inženjerske
komore Crne Gore i Mensa

International organizacije.
Posjeduje licencu odgovornog
inženjera za izradu tehničke
dokumentacije i građenje
objekata.

Svoje stručno znanje dodatno
je usavršavao kroz programe iz

oblasti mrežnih tehnologija, IT
forenzike, integrisanih sistema
bezbjednosti.

Za rukovodioca Operativne
direkcije imenovan je 01. juna
2026. godine.
Bojan govori engleski jezik.

RAJKO RADOŠEVIĆ,
rukovodilac Sektora za sistem
zaštite, rođen je 1963. godine
u Nikšiću. Završio je Srednju
elektrotehničku školu u
Podgorici, dok je diplomirao
na Elektrotehničkom fakultetu
Univerziteta Crne Gore – odsjek
Energetika.

U Elektroprivredu Crne Gore
zapošljava se 1993. godine,
gdje je obavljao više značajnih
funkcija. Rajko je bio šef
Odeljenja za održavanje, a
zatim šef Odeljenja za mjerenje

i kontrolu, pa šef Službe za održavanje 35 kV vazdušnih vodova.

U CEDIS-u je od početka samostalnog poslovanja, gdje je takođe bio šef Službe za održavanje 35kV vazdušnih vodova, a zatim šef Centra za održavanje 0,4kV i 10kV mreže, te šef Centra za obuku.

Funkciju predsjednika Odbora direktora CEDIS-a obavljao je od 01. aprila 2021. do 05. jula 2023. godine, a nakon toga bio je član Odbora direktora i savjetnik izvršnog direktora.

Za rukovodioca Operativne direkcije imenovan je 1. novembra 2024. godine, dok je na mjesto rukovodioca Sektora

za sistem zaštite imenovan 1. juna tekuće godine.

Rajko Radošević posjeduje licence za nadzor i izvođenje elektrotehničkih radova i učestvovao je u realizaciji nekoliko većih projekata izgradnje objekata i infrastrukture CEDIS-a.

Oženjen je i otac dvoje djece.

MILJAN MUJOVIĆ,

rukovodilac Sektora za pristup mreži rođen je 1994. godine u Podgorici, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju sa diplomom "Luča". Tokom školovanja osvajao je brojne nagrade iz matematike na školskim, regionalnim i republičkim takmičenjima.

Na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, studijski program: Energetika i automatika, diplomirao je 2016. godine. Iste godine bio je polaznik Vladinog programa stručnog osposobljavanja, prvo u Elektropivredi Crne Gore, a zatim u Sektoru za mjerenje Crnogorskog elektrodistributivnog sistema.

Radni angažman Miljan je započeo u januaru 2017. godine u Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu,

gdje je raspoređen na radno mjesto inženjera za upravljanje instalacijom, održavanje i razvoj AMM sistema u Službi za AMM Sektora za mjerenje.

Od novembra 2018. godine bio je inženjer za održavanje komunikacionih veza u Službi za AMM, a od oktobra 2021. godine glavni inženjer za lokalno upravljanje mrežom u Službi za lokalno upravljanje mrežom

Regiona 2 Sektora za upravljanje mrežom.

Na mjesto šefa Službe za lokalno upravljanje mrežom Regiona 2 imenovan je 15. marta 2023. godine.

Od 1. juna ove godine imenovan je za rukovodioca Sektora za pristup mreži.

Miljan govori engleski jezik.

VLADIMIR BABIĆ,
rukovodilac Sektora za razvoj
rođen je 1970. godine u Nikšiću,
gdje je završio osnovnu i Srednju
elektrotehničku školu.

Na Elektrotehničkom fakultetu
Univerziteta Crne Gore, smjer
Energetika, diplomirao je
2002. godine. Nakon što je
kratko radio kao profesor
u Srednjoj elektrotehničkoj
školi u Podgorici, Vladimir
se 2004. godine zapošljava u
Elektroprivredi Crne Gore. Nakon
odrađenog pripravničkog staža
radio je na poslovima inženjera
za mjerenje u Službi za mjerenje
ED Podgorica, a od 2013. do
2015. godine bio je šef Službe
za investicije i priključenja u toj
elektro distribuciji, pa nakon

toga šef Službe za investicije
i priključenja u Regionu 2
(Podgorica, Cetinje, Danilovgrad,
Zeta, Tuzi). Nakon osnivanja
CEDIS-a, Vladimir je bio na
poziciji šefa Službe za pristup
mreži Regiona 2 u Direkciji za

razvoj, pristup mreži i ICT.
Za rukovodioca Sektora za
pristup mreži imenovan je u
aprilu 2021. godine. Od 1. juna
2026. godine obavlja funkciju
rukovodioca Sektora za razvoj.

Vladimir govori engleski jezik.

IMENOVANI I ŠEFOVI TRI SLUŽBE

ANĐELA MINIĆ, šefica Službe
za pristup mreži Regiona 2,
rođena je 1997. godine u Nikšiću,
gdje je završila osnovnu školu i
gimnaziju kao nosilac diplome
"Luča".

Na Elektrotehničkom fakultetu
Univerziteta Crne Gore, smjer
Energetika i automatika,
diplomirala je 2020. godine
i stekla zvanje specijaliste iz
oblasti elektroenergetskih
sistema.

Profesionalnu karijeru
započela je u Crnogorskom
elektro distributivnom sistemu
2021. godine kao polaznik
Vladinog programa stručnog

osposobljavanja, tokom kojeg je
pripravnički staž obavila u Sektoru
za mjerenje, u Službi za mjerenje
Regiona 2.

Od februara 2022. godine
zaposlena je u CEDIS-u na poziciji
inženjera za mjerenje, gdje je
bila angažovana na poslovima
iz oblasti mjernih sistema i
upravljanja mjernim mjestima.

Za šefa Službe za pristup mreži
Regiona 2 imenovana je 9.
februara ove godine.

Pored stručnih kompetencija iz
oblasti elektroenergetike, Anđela
se aktivno služi engleskim i
italijanskim jezikom

JOVANA MALJKOVIĆ, šefica Službe za tržište, prognozu i profile potrošnje, rođena je 1988. godine u Podgorici. Diplomirala je na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, gdje je stekla zvanje diplomiranog inženjera elektrotehnike, na odsjeku Energetika i automatika.

Profesionalno iskustvo započela je 2017. godine u Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu kao inženjer za planiranje, analize i reklamacije u Sektoru za mjerenje.

Od decembra 2021. godine u Sektoru za upravljanje radila je kao inženjer za operativnu energetiku, planiranje i analizu rada 35 kV mreže, a od marta 2023. godine bila je glavni inženjer za prognozu i profile potrošnje.

Na poziciju šefa Službe za tržište, prognozu i profile potrošnje imenovana je u februaru 2026. godine.

Jovana govori engleski jezik.

MILJAN JANKETIĆ, šef Službe za lokalno upravljanje mrežom Regiona 2, rođen je 1996. godine u Mojkovcu. Osnovnu školu, a potom i Srednju elektrotehničku školu završio je u Podgorici.

Osnovne akademske studije na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, na studijskom programu Energetika i automatika, završio je 2019. godine. Akademsko usavršavanje nastavio je na specijalističkim studijama, koje je završio 2020. godine, a potom i na master studijama, na kojima je odbranom master rada 2026.

godine stekao zvanje magistra elektrotehnike.

Radni angažman u Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu započeo je u januaru 2020. godine kroz Program stručnog osposobljavanja, na radnom mjestu inženjera za nadzemne vodove u Regionu 6 u Kolašinu.

Po završetku Programa stručnog osposobljavanja, od 2021. godine bio je angažovan na poslovima inženjera za nadzemne vodove II, a potom i glavnog inženjera za nadzemne vodove u R6. Na mjesto šefa Službe za lokalno

upravljanje mrežom Regiona 2 imenovan je u junu 2026. godine.

Miljan govori engleski jezik.

CEDIS SPREMNO DOČEKUJE LJETNJU TURISTIČKU SEZONU

Višemilionske investicije i intenzivno održavanje garant pouzdanog napajanja tokom perioda najvećeg opterećenja

U susret ljetnjoj turističkoj sezoni 2026. godine, CEDIS je sproveo opsežne aktivnosti na pripremi elektroenergetske mreže kako bi odgovorio na povećanu potrošnju električne energije i rast broja korisnika tokom ljetnje turističke sezone.

Aktivnosti se realizuju u okviru Plana održavanja za 2026. godinu i obuhvataju preventivne preglede, ispitivanja, remonte i modernizaciju opreme na svim nivoima distributivne mreže. Zahvaljujući pravovremenom planiranju i maksimalnom angažovanju zaposlenih, sa radovima se krenulo odmah nakon novogodišnjih i božićnih praznika kako bi ključni poslovi bili završeni prije početka sezone.

Na nivou primarne mreže izvršeno je trasiranje i geodetsko snimanje 10 kV i 35 kV kablovskih vodova širom Crne Gore, čime je unaprijeđena tehnička baza podataka za efikasnije upravljanje sistemom, brže lociranje kvarova i kvalitetnije planiranje budućih investicija.

U cilju povećanja operativne spremnosti nabavljena su i dva savremena ispitna vozila namijenjena dijagnostici i kontroli elektroenergetskih postrojenja na terenu. Nova oprema omogućava brže reagovanje u vanrednim situacijama, efikasniji rad terenskih ekipa i

kvalitetnije sprovođenje preventivnog održavanja.

Posebna pažnja posvećena je remontu i modernizaciji elektroenergetskih objekata na području Herceg Novog, Tivta, Kotora, Budve, Bara i Ulcinja. Izvršene su revizije i remontu trafostanica, dalekovoda, zaštitnih sistema, transformatora, sistema rezervnog napajanja i opreme za upravljanje, čime je dodatno unaprijeđena sigurnost i pouzdanost rada mreže u uslovima pojačanog opterećenja.

Kroz aktivnosti održavanja i investiciona ulaganja na srednjenaponskoj i niskonaponskoj mreži uloženo je više od 730 hiljada eura. Ugrađeno je pet novih transformatora, rekonstruisano pet trafostanica, postavljeno 435 stubova, izgrađeno 18 kilometara samonosive kablovske mreže i ugrađeno 28 niskonaponskih razvodnih ormara. Na taj način dodatno je unaprijeđen kvalitet napajanja i smanjena mogućnost prekida u isporuci električne energije.

Paralelno sa aktivnostima održavanja, CEDIS realizuje i značajan broj investicionih

projekata usmjerenih na jačanje elektroenergetske infrastrukture u turističkim centrima. Na području primorskih opština trenutno se grade nove trafostanice i kablovski vodovi, dok se istovremeno sprovodi rekonstrukcija postojećih objekata. Vrijednost ovih projekata iznosi oko 850 hiljada eura.

Među najznačajnijim realizovanim projektima izdvajaju se izgradnja 35 kV kablovskog voda "Tivat-Račica", rekonstrukcija postrojenja u trafostanici „Rade Končar“, izgradnja trafostanice „Tri Krsta“ i povećanje transformatorskih kapaciteta u trafostanicama „Tivat“ i „Dubovica“. Posebno važan projekat predstavlja izgradnja 35 kV i 10 kV kablovskih vodova duž trase Bulevara Tivat-Jaz, koji će dodatno unaprijediti sigurnost i kvalitet napajanja na jednom od razvojno najznačajnijih područja crnogorskog primorja.

Sprovođenjem ovih aktivnosti CEDIS potvrđuje opredijeljenost da kontinuirano unapređuje elektroenergetsku infrastrukturu i obezbijedi sigurno, stabilno i kvalitetno snabdijevanje električnom energijom tokom ljetnje turističke sezone, pružajući pouzdanu podršku građanima, privredi i turističkom sektoru Crne Gore.

Gradani na crnogorskom primorju ovog ljeta mogu očekivati pouzdanije napajanje električnom energijom

Direktor Crnogorskog elektrodistributivnog sistema u Bojama jutra na Televiziji Vijesti istakao je da kvarovi nikada ne mogu biti potpuno isključeni, ali da su značajna ulaganja povećala otpornost sistema i skratila vrijeme

Crnogorski elektrodistributivni sistem je tokom prošle godine u elektrodistributivnu mrežu uložio rekordnih 36 miliona eura, zbog čega građani na crnogorskom primorju ovog ljeta mogu očekivati pouzdanije napajanje električnom energijom, saopštio je za Boje jutra na Televiziji Vijesti izvršni direktor CEDIS-a **Vladimir Ivanović**.

Ivanović je kazao da kvarovi nikada ne mogu biti potpuno isključeni, ali da su značajna ulaganja povećala otpornost sistema i skratila vrijeme reagovanja na terenu. On je rekao da su ekipe CEDIS-a tokom turističke sezone u pripravnosti 24 časa dnevno.

-Mi raspolažemo sa ukupno 20.000 kilometara vodova i sa preko 5.000 trafostanica. To je veliki broj elemenata, tako da uvijek može da se nešto desi. Činjenica je, međutim, da smo posebnu pažnju posvetili Tivtu, Budvi i drugim opštinama na primorju koje tokom ljeta bilježe veliki rast potrošnje električne energije – naveo je Ivanović.

Prema njegovim riječima, među najvažnijim projektima je puštanje u rad trafostanice "Grbalj 2", zatim završetak trafostanice "Tri Krsta" i završni radovi na trafostanici "Bigova", kao i rekonstrukcija trafostanice "Rade Končar" u Baru. Ivanović je kazao da nelegalna

gradnja i dalje predstavlja jedan od najvećih izazova za elektroenergetski sistem. -Najviše problema imamo gdje je zastupljena divlja gradnja, ili gdje se prilikom izvođenja radova ne vodeći računa o našoj

-Moderni sistemi automatski izoluju dio mreže na kojem je došlo do problema i ostatku korisnika vraćaju napajanje. Mi to još nemamo i to je ono na čemu treba da radimo - kazao je Ivanović.

infrastrukturi", rekao je on. Dodao je da je taj problem posebno izražen u pojedinim djelovima Ulcinja, Bara i Herceg Novog.

Govoreći o modernizaciji sistema, izvršni direktor je istakao da CEDIS sa francuskim partnerima radi na projektima automatizacije mreže, koji bi u budućnosti omogućili brže lociranje i izolovanje kvarova bez potrebe za velikim brojem intervencija na terenu.

CEDIS je prošlu godinu završio sa dobiti od oko 2,5 miliona eura, dok je isti pozitivan rezultat ostvaren i tokom prvih pet mjeseci ove godine.

Ivanović je najavio da kompaniju u narednih četiri do pet godina očekuje realizacija više velikih projekata vrijednih desetina miliona eura, uključujući modernizaciju trafostanica, zamjenu transformatora i dalju digitalizaciju distributivne mreže.

IZVOR: TV VIJESTI

INVESTICIJE

Realizovana zamjena transformatora i povećanje instalisane snage TS „Dubovica“

Ulaganjem više od 650 hiljada eura unaprijeđena pouzdanost napajanja u Budvi i okolnim naseljima.

CEDIS je u junu uspješno realizovao investicioni projekat vrijednosti više od 650 hiljada eura, koji se odnosio na zamjenu postojećih energetskih transformatora novim transformatorima veće snage u trafostanici TS 35/10 kV „Dubovica“. Realizacijom ovog projekta obezbijeđeno je povećanje instalisane snage trafostanice, čime su stvoreni uslovi za sigurnije i pouzdanije napajanje električnom energijom korisnika na području opštine Budva i okolnih naselja.

Trafostanica „Dubovica“ predstavlja jedno od ključnih elektroenergetskih postrojenja u ovom dijelu distributivne mreže, jer snabdijeva električnom energijom značajan broj korisnika sa područja opštine Budva, kao i prigradska naselja koja gravitiraju ovom konzumnom području.

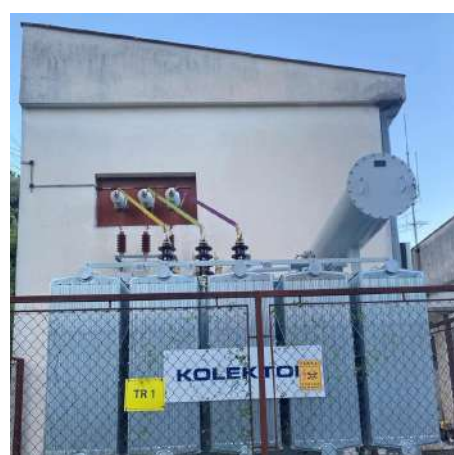
Postrojenje je u eksploataciji više decenija, a do realizacije ovog projekta u pogonu su bila dva energetska transformatora pojedinačne snage 8 MVA.

Zbog kontinuiranog razvoja opštine Budva, rasta broja korisnika i povećanja potrošnje električne energije, ukazala se potreba za dodatnim jačanjem kapaciteta ovog postrojenja. U skladu sa investicionim planovima CEDIS-a izvršena je nabavka i ugradnja novih transformatora pojedinačne snage 12,5 MVA, čime je značajno unaprijeđen kapacitet postrojenja, podignut nivo sigurnosti napajanja i obezbijeđena dodatna rezerva za očekivana vršna opterećenja tokom ljetnje turističke sezone.

Realizacija tehnički zahtjevnog projekta podrazumijevala je angažovanje operativnih službi CEDIS-a, jer su, pored zamjene

energetskih transformatora, aktivnosti obuhvatile i rekonstrukciju pripadajućih transformatorskih polja. Izvršena je zamjena strujnih mjernih transformatora, ugrađeni savremeni mikroprocesorski relejni uređaji, te sprovedeno njihovo podešavanje, parametrizacija i funkcionalno ispitivanje. Modernizacijom sistema relejne zaštite dodatno je unaprijeđen nivo sigurnosti i pouzdanosti rada postrojenja.

Ovim projektom CEDIS nastavlja proces modernizacije distributivne mreže i unapređenja kvaliteta napajanja električnom energijom na području opštine Budva, potvrđujući opredijeljenost ka kontinuiranim investicijama koje doprinose stabilnosti i pouzdanosti elektrodistributivnog sistema, posebno u susret ljetnjoj turističkoj sezoni.

CEDIS povećao kapacitet TS 35/10 kV „Tivat“ pred ljetnju turističku sezonu

Nova oprema i modernizacija sistema doprinose sigurnijem i pouzdanijem napajanju u uslovima povećane potrošnje.

CEDIS je u maju uspješno realizovao značajan investicioni projekat zamjene energetskih transformatora i povećanja instalisane snage u trafostanici TS 35/10 kV „Tivat“, čime su stvoreni uslovi za sigurnije i pouzdanije napajanje električnom energijom korisnika na području Tivta i okolnih naselja, posebno u periodu povećane potrošnje tokom ljetnje turističke sezone.

Trafostanica „Tivat“ predstavlja jedno od ključnih elektroenergetskih postrojenja u ovom dijelu distributivne mreže, jer snabdijeva električnom energijom korisnike sa područja opštine Tivat, kao i prigradskih naselja koja gravitiraju ovom

konzumnom području. Postrojenje je izgrađeno osamdesetih godina prošlog vijeka, a do realizacije ovog projekta u pogonu su bila dva energetska transformatora pojedinačne snage 8 MVA.

Zbog kontinuiranog razvoja opštine Tivat, povećanja broja korisnika i rasta potrošnje električne energije, ukazala se potreba za povećanjem kapaciteta trafostanice. U skladu sa investicionim planovima CEDIS-a izvršena je nabavka i ugradnja novih transformatora pojedinačne snage 12,5 MVA, čime je značajno povećan kapacitet postrojenja, unaprijeđena sigurnost napajanja i obezbijeđena dodatna rezerva za period ljetnje turističke sezone. Ukupna vrijednost projekta iznosi više od 650 hiljada eura.

Realizacija projekta podrazumijevala je angažovanje operativnih službi CEDIS-a, a pored zamjene energetskih transformatora obuhvatila je i rekonstrukciju pripadajućih transformatorskih polja. Izvršena je zamjena strujnih mjernih transformatora, ugrađeni savremeni mikroprocesorski relejni uređaji, te sprovedeno njihovo podešavanje, parametrizacija i

funkcionalno ispitivanje. Modernizacijom sistema relejne zaštite dodatno je unaprijeđena pouzdanost rada postrojenja. Ovim projektom CEDIS nastavlja proces modernizacije distributivne mreže i unapređenja kvaliteta napajanja električnom energijom na području opštine Tivat, potvrđujući opredijeljenost ka kontinuiranim investicijama koje doprinose pouzdanosti elektrodistributivnog sistema uoči ljetnje turističke sezone.

Ujedno, u toku je novi tenderski postupak za izgradnju trafostanice 35/10 kV „Tivat 3“, ukupne procijenjene vrijednosti 2,5 miliona eura, zajedno sa pripadajućim 35 kV i 10 kV kablovskim vodovima.

INVESTICIJE

Počela izgradnja nove trafostanice na Dajbabskoj gori

Nova trafostanica značajno će unaprijediti kvalitet snabdijevanja električnom energijom stanovnika ovog dijela Podgorice.

Izvršni direktor CEDIS-a **Vladimir Ivanović** i gradonačelnik Podgorice **Saša Mujović** ozvaničili su početak radova na izgradnji nove trafostanice naponskog nivoa 10/04 kV, snage 1 X 630 kVA na Dajbabskoj gori, čija vrijednost iznosi oko 190 hiljada eura. U planu je da se radovi na ovom objektu, koji će znatno unaprijediti kvalitet i pouzdanost napajanja električnom energijom tog dijela konzuma, završe u naredna dva mjeseca.

Riječ je o četvrtoj trafostanici koju CEDIS i Glavni grad realizuju kroz zajedničke aktivnosti na unapređenju elektroenergetske infrastrukture. Prethodno su izgrađene trafostanice na Kakarickoj gori, u Park-šumi Zagorič i u Donjim Kokotima.

Direktor CEDIS-a Vladimir Ivanović istakao je ovim povodom da kompanija kontinuirano analizira

opterećenje elektroenergetske mreže i sistemski rješava identifikovane probleme.

„Prepoznali smo pozicije koje su bile problematične i postepeno rješavamo jedan po jedan izazov. Na taj način rasterećujemo gradsku mrežu i unapređujemo kvalitet napajanja naših korisnika“, kazao je Ivanović. Gradonačelnik Mujović istakao je

da gradska uprava ne posvećuje pažnju samo užem jezgru grada, već da Podgorica mora da se razvija ravnomjerno – od centra grada do svakog naselja.

-Ovo je veliko naselje koje je kuburilo sa električnom energijom. Stoga raduje što će se taj problem riješiti. Građani uvijek moraju biti u centru pažnje gradske uprave – naglasio je Mujović.

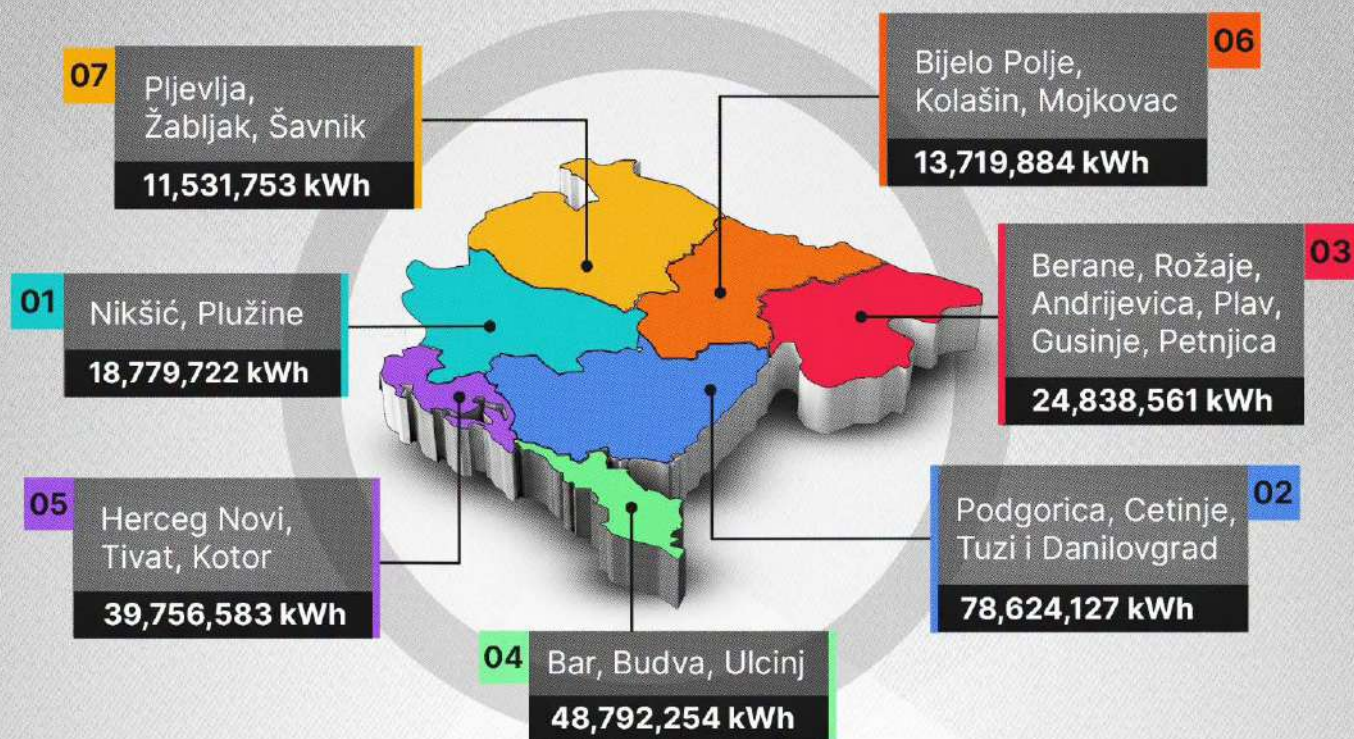

Rast potrošnje od 8,93 odsto u odnosu na isti period prošle godine

Maj 2026

Preuzeta energija po regionima

CEDIS
Oprema i održavanje električnih instalacija

Preuzeta energija po mjesecima 2026. godine

Svi korisnici su ukupno preuzeli: 236.042.883 kWh

(Što je na približno istom nivou kao u aprilu, dok je u poređenju sa majem prošle godine zabilježen rast od **8,93%**)

SEKTOR ZA KOMERCIJALNE POSLOVE

Novi magacinski prostor u TS „Žabljak“

Krajem prethodne godine Sektor za komercijalne poslove pokrenuo je, u saradnji sa ostalim sektorima, inicijativu za prenamjenu dijela trafostanice „Žabljak“ u funkcionalan magacinski prostor.

Zahvaljujući dobroj koordinaciji i zajedničkom angažovanju svih učesnika, projekat je uspješno realizovan, čime su unaprijeđeni skladišni kapaciteti i uslovi za rad. Prostor, predviđen za novi magacin, oslobođen je od

postojećih postrojenja koja više nisu bila u funkciji. Oprema je transportovana u boks Centralnog magacina u Podgorici, a potom prodana kao demontirani materijal, u skladu sa Ugovorom o neopasnom otpadu. Istovremeno, dio postrojenja koje je koristio Sektor za mjerenje izmješten je u drugi dio trafostanice.

Nakon pripreme prostora, postavljene su nove police, čime je obezbijeđeno pregledno, uredno

i funkcionalno skladištenje robe i materijala. Takođe, adaptirana je i opremljena kancelarija za magacionera, čime su stvoreni kvalitetniji uslovi za svakodnevni rad i efikasnije upravljanje zalihama.

Zahvaljujući dobroj organizaciji, saradnji i angažovanju svih učesnika, aktivnosti su realizovane brzo, efikasno i uspješno, uprkos intenzivnom poslovnom periodu i brojnim radnim obavezama.

Nastavlja se revitalizacija DV „Pavino Polje“

Radovi na revitalizaciji 10 kV dalekovoda „Pavino Polje“ odvijaju se planiranom dinamikom. Do sada je zamijenjeno 160 dotrajalih stubova i 10 kilometara užeta, čime se unapređuje pouzdanost elektroenergetske mreže i kvalitet snabdijevanja električnom energijom za oko 500 korisnika na području Pavinog Polja.

Ukupna vrijednost projekta iznosi oko 420 hiljada eura, od kojih je do sada utrošeno oko 180 hiljada eura.

Dalekovod 10 kV „Pavino Polje“, ukupne dužine 45 kilometara, predstavlja jednu od najvažnijih

dionica distributivne mreže na području Bijelog Polja.

Ovaj dalekovod obuhvata 26 trafostanica i obezbjeđuje napajanje električnom energijom za područja Pavinog Polja, Graba, Kovrena, Kičave, Gorica, Bliškova, Stožera i okolnih naselja.

Projektom revitalizacije predviđena je zamjena 500 dotrajalih stubova, kompletna zamjena izolacije na dalekovodu, kao i rekonstrukcija svih pripadajućih trafostanica.

Radovi na ovom elektroenergetskom objektu nastaviće se u skladu sa planiranom dinamikom.

INTERNA REVIZIJA KROZ RAZVOJ DRUŠTVA

Nezavisan pogled na procese koji pokreću CEDIS

„Globalni standard Interne revizije je da jača sposobnost organizacije da stvara, štiti i održava vrijednost kroz nezavisno uvjerenje, savjete, uvid i predviđanje “

U godini obilježavanja desetogodišnjice samostalnog poslovanja Crnogorskog elektrodistributivnog sistema pažnja je najčešće usmjerena na projekte, investicije i rezultate koji su vidljivi. Međutim iza svakog uspješno realizovanog projekta i svakodnevnog funkcionisanja CEDIS-a stoje poslovni procesi koji povezuju ljude, resurse i odluke u jedinstven sistem, kao i funkcije koje, iako često ostaju iza kulisa, svakodnevno doprinose njegovom unapređenju kompanije. Jedna od njih je interna revizija.

-Od uspostavljanja Interne revizije u septembru 2017. godine, ovaj nezavisni tim kroz poslovne procese prati razvoj CEDIS-a. Od 2018. godine do danas aktivnosti Interne revizije podrazumijevale su više od 30 revizorskih angažmana i preko 400 preporuka za unapređenje u desetak organizacionih jedinica, od kojih je više od 90 odsto realizovano, ili je u postupku realizacije – istakla je **Marija Marković**, Viši interni revizor i dodala:

- Na prvi pogled može se činiti da je naš zadatak da provjerimo da

li se poslovanje odvija u skladu sa pravilima i uspostavljenim kontrolama. Međutim, iza svakog revizorskog angažmana nalazi se mnogo više od same procjene.

Suština je razumjeti poslovanje, odnosno sagledati njegove ciljeve, rizike, međusobnu povezanost i usklađenost aktivnosti i način na koji one zajedno doprinose ostvarivanju ciljeva Društva.

To, kaže, znači da najveća vrijednost interne revizije nije u tome što pronalazi nedostatke, već što prepoznaje prilike za unapređenje.

-Revizorski angažman se ne završava izvještajem, već je njegov rezultat nezavisna i objektivna procjena, a kada se uoče mogućnosti za unapređenje, preporuke doprinose jačanju poslovnih procesa, internih kontrola i upravljanja rizicima, posebno ako se primijene u praksi, što doprinos kontinuiranom razvoju Društva – kazala je Marković.

Prema njenim riječima, tokom godina imali su priliku da

kroz revizorske angažmane upoznaju poslovanje gotovo svih organizacionih jedinica Društva.

-Svaki angažman donosi novo iskustvo i šire razumijevanje načina na koji CEDIS funkcioniše kao cjelina. Profesionalan dijalog i saradnja sa zaposlenima omogućavaju nam da poslovanje sagledamo iz različitih perspektiva, dok nezavisnost obezbjeđuje objektivnost u procjeni. Upravo spoj ta dva principa omogućava donošenje preporuka koje su primjenjive, održive i usmjerene na stvaranje dodatne vrijednosti za CEDIS – objasnila je naša sagovornica ističući, na kraju, da se kroz praćenje razvoja Društva, odnosno njegovih procese, razvijala i interna revizija.

-Vjerujemo da ćemo i u godinama koje dolaze, kroz kontinuirano usavršavanje, primjenu međunarodnih standarda i nezavisan pogled na poslovanje, nastaviti da doprinosimo odgovornom upravljanju, jačanju internih kontrola i stvaranju dodatne vrijednosti za Društvo – zaključila je Marija Marković.

ODRŽANO II SAVJETOVANJE O ELEKTRODISTRIBUTIVNIM MREŽAMA – CIRED CRNA GORA

Prilika za razmjenu iskustava i znanja u cilju razvoja elektrodistributivne djelatnosti

U Budvi je od 15. do 18. juna održano II savjetovanje o elektrodistributivnim mrežama Crne Gore – CIRED, koje je i ove godine okupilo veliki broj stručnjaka, predstavnika elektroprivrednih i elektrodistributivnih kompanija, akademske zajednice, proizvođača opreme i drugih učesnika iz zemlje, regiona i šire. Organizator Savjetovanja je Nacionalni komitete CIRED Crna Gora, a Crnogorski elektrodistributivni sistem bio je jedan od generalnih pokrovitelja ovog značajnog stručnog skupa.

Prisutne je na otvaranju pozdravio predsjednik Nacionalnog komiteta CIRED Crna Gora, dr Goran Kovačević, koji je zahvalio učesnicima na prisustvu i aktivnom učešću u radu Savjetovanja, ističući da upravo njihov doprinos potvrđuje značaj ovog skupa i njegovu ulogu u unapređenju elektrodistributivne djelatnosti.

U ime CEDIS -a učesnicima se obratio **Rajko Radošević**, rukovodilac Sektora za sistem zaštite, kojem je tom prilikom uručena zahvalnica za podršku i doprinos organizaciji događaja. Pozdravljajući prisutne, Radošević je istakao da energetske sektor prolazi kroz period velikih promjena i izazova, te da pitanja sigurnosti i pouzdanosti snabdijevanja električnom energijom postaju sve značajnija.

„Svjedoci smo da problematika energetskog sektora nadilazi ostale važne društvene teme. Živimo i radimo u vrlo izazovnim vremenima gdje sigurnost i pouzdanost snabdijevanja korisnika postaje pravi poduhvat, ali i naša osnovna obaveza“, kazao je Radošević.

Govoreći o ulozi stručnih skupova, naglasio je da se elektrodistributivna preduzeća suočavaju sa brojnim poslovnim i tehnološkim izazovima, zbog čega su ovakvi događaji od posebnog značaja za pronalaženje odgovora na pitanja koja prate razvoj savremenih distributivnih sistema.

Posebno je ukazao na činjenicu da se zemlje regiona suočavaju sa sličnim izazovima u oblasti razvoja, održavanja i upravljanja distributivnim mrežama, zbog čega ovakvi skupovi predstavljaju priliku za razmjenu iskustava, predstavljanje novih rješenja i

sagledavanje mogućnosti za dalju modernizaciju elektrodistributivne djelatnosti.

CEDIS je i ove godine podržao organizaciju Savjetovanja kao jedan od generalnih pokrovitelja, potvrđujući opredijeljenost kompanije da doprinosi stručnom usavršavanju zaposlenih i razvoju elektroenergetskog sektora. Kompanija je bila zastupljena velikim brojem svojih stručnjaka, koji su kroz učešće u radu studijskih komiteta i prezentaciju stručnih radova dali značajan doprinos kvalitetu programa.

Ovogodišnje Savjetovanje okupilo je više od 250 učesnika, a prihvaćena su 53 naučno-stručna rada raspoređena u sedam studijskih komiteta. U okviru programa organizovana su i tri stručna panela posvećena aktuelnim temama iz oblasti elektrodistribucije i energetike.

ZAPAŽENO UČEŠĆE NAŠIH STRUČNJAKA

Od osam stručnih radova nagrađena tri

Zaposleni u Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu imali su zapaženo učešće na Drugom savjetovanju o elektrodistributivnim mrežama Crne Gore.

Inženjeri CEDIS-a su se predstavili kroz osam stručnih radova, od kojih su tri nagrađena, Radovi obrađuju ključne teme savremene elektrodistribucije – od kvaliteta isporuke električne energije i razvoja mreže, do digitalizacije mjernih sistema i optimizacije pogona transformatora.

Naše kolege su, u saradnji sa koautorima, predstavili sljedeće radove:

- „Regulatorni okvir kvaliteta isporuke električne energije u Crnoj Gori i EU: standardi, podzakonski akti i izazovi za potrošače i kupce-proizvođače“ – **Dražen Jovanović i Miljana Mladenović**

- „Od zemljospoja do kvara transformatora: analiza slučaja u 10 kV mreži sa izolovanom neutralnom tačkom“ – **Ivan Mumin, Radovan Vujović i Aleksandar Perović**

- „Softverska aplikacija za procjenu hosting kapaciteta niskonaponskih mreža“ – **Dražen Jovanović, Stevan Rakočević i Martin Čalasan**

- „Optimizacija korporativne mobilnosti: uporedni prikaz efikasnosti tradicionalnih i električnih pogona“ – **Dušan Boričić, Miroslav Stanišić i Bojan Popović**

- „Planiranje razvoja zasićenih zona elektrodistributivne mreže u uslovima visoke penetracije PV izvora“ – **Jelena Gajović, Biljana Knežević i Anja Čanović**

- „Ispitivanje uticaja paralelnog rada sekundarnih transformatora na tehničke gubitke“ – **Uroš Ognjenović, Andrija Vujović, Mihailo Nikolić i Filip Asanović**

- „Analiza i razvoj distributivne mreže u uslovima rasta potrošnje – primjer Opštine Petnjica“ – **Luka Kaljević, Goran Lepović i Marko Vuksanović**

- „Nova generacija pametnih brojila u Crnoj Gori: interoperabilnost, regulatorni okvir i transformacija mjernog sistema“ – **Maja Živković, Marina Marunović i Dražen Jovanović**

Posebno priznanje za kvalitet i stručnost zaposlenih u CEDIS-u potvrđeno je dodjelom diploma za tri najbolja rada u okviru različitih studijskih komiteta, čime je dodatno potvrđen značajan doprinos kompanije razvoju savremenih rješenja u elektrodistribuciji.

Regulatorni okvir kvaliteta isporuke električne energije u Crnoj Gori i EU

Nagrađeni rad „Regulatorni okvir kvaliteta isporuke

električne energije u Crnoj Gori i EU: standardi, podzakonski akti i izazovi za potrošače i kupce-proizvođače“, autora **Dražena Jovanovića i Miljane Mladenović**, daje sveobuhvatan

pregled regulatornog okvira koji uređuje oblast kvaliteta isporuke električne energije u Crnoj Gori i Evropskoj uniji.

U radu se navodi da kvalitet isporuke električne energije predstavlja ključni element pouzdanog funkcionisanja distributivnih sistema, posebno u kontekstu sve većeg udjela distribuiranih izvora i aktivnih korisnika mreže. Ovaj rad daje pregled relevantne domaće i evropske regulative koja definiše parametre kvaliteta napona, kontinuitet snabdijevanja i obaveze operatora distributivnog sistema. Poseban fokus stavljen je na standard EN 50160, kao i na crnogorske podzakonske akte koji operacionalizuju zahtjeve u pogledu kvaliteta isporuke,

uključujući metodologije, pravilnike i tehničke uslove.

Rad obuhvata detaljna objašnjenja ključnih standardizovanih parametara kvaliteta (naponske devijacije, harmonici, flikeri, nesimetrija, prekidi), uz analizu njihove primjene u realnim uslovima distributivne mreže. Prikazani su primjeri tipičnih problema kod različitih kategorija potrošača, od klasičnih rezidencijalnih korisnika do industrijskih pogona, kao i specifični izazovi koje uvode kupci-proizvođači, uključujući povratne tokove snage, lokalne prenapone i povećanu osjetljivost na harmonike.

Kroz studije slučaja i praktične primjere, u radu su identifikovani najčešći uzroci odstupanja od propisanog kvaliteta, kao i ograničenja postojećeg regulatornog okvira u pogledu nadzora, mjerenja i odgovornosti.

Na kraju, diskutuje se o potrebnim unapređenjima regulative i tehničkih standarda kako bi se omogućila veća integracija distribuiranih izvora i osigurao stabilan rad mreže u uslovima energetske tranzicije.

Autori zaključuju da rast broja kupaca-proizvođača i veća integracija obnovljivih izvora značajno utiču na pogonske uslove mreže, što zahtijeva preciznije definisane standarde i savremeniji pristup monitoringu kvaliteta napona. Posebno je naglašena potreba za kombinovanim sistemom praćenja – kroz pametna brojila, stalne mjerne tačke i PQ analizatore – kako bi se obezbijedila pouzdana identifikacija poremećaja i stabilan rad mreže.

“Ispitivanje uticaja paralelnog rada sekundarnih transformatora na tehničke gubitke”

Nagrađeni rad „Ispitivanje uticaja paralelnog rada sekundarnih transformatora na tehničke gubitke“, autora **Uroša Ognjenovića, Andrije Vujovića, Mihaila Nikolića i Filipa Asanovića**, analizira uticaj različitih pogonskih režima u 35/10 kV trafostanicama sa dva transformatora.

Sekundarne trafostanice prenosnog odnosa 35/10 kV koje napajaju distributivna područja mahom su opremljene sa dva transformatora iste ili približne snage. U onim trafostanicama u kojima je opterećenje veće od nominalne snage jednog transformatora, u pogonu su oba transformatora. Za ostale trafostanice interesantno je ispitati ekonomsku opravdanost paralelnog rada transformatora, odnosno uticaj opterećenja na ukupne gubitke u trafostanici u slučaju rada jednog ili dva transformatora.

Istraživanje polazi od činjenice da se gubici transformatora sastoje od gubitaka u gvožđu, koji su približno konstantni jer zavise od napona, i gubitaka u bakru, koji zavise od struje. Time se postavlja pitanje da li postoje

režimi rada kada je poželjno isključiti jedan transformator, odnosno kada je paralelni rad ekonomičniji.

U radu je prikazano da se, u zavisnosti od opterećenja, javlja tzv. kritično opterećenje, pri kojem su ukupni gubici jednaki u oba režima rada. Ovo kritično opterećenje kreće se u opsegu od 41,59% do 51,64% nominalne snage jednog transformatora.

U zavisnosti od opterećenja trafostanice i kritičnog opterećenja, ostvaruju se režimi u kojima je optimalan rad jednog transformatora, odnosno paralelni rad dva transformatora, pri čemu se ovi režimi usljed varijacija potrošnje mogu smjenjivati čak i na dnevnom nivou.

U distributivnoj mreži Crne Gore u pogonu je 55 trafostanica sa transformatorima u paralelnom

radu. Gruba procjena je da bi ukupno smanjenje gubitaka za trogodišnji period za cijeli sistem iznosilo 1.175.259,25 kWh, odnosno da bi ušteda iznosila 133.592,8 eura. Ova ušteda ne uzima u obzir neisporučenu energiju usljed ispada jednog transformatora u neoptimizovanom pogonu.

Dalje unapređenje ovog pristupa moguće je kroz korišćenje podataka o reaktivnoj snazi, variranje gubitaka u gvožđu u zavisnosti od napona, sezonske analize, kao i implementaciju naprednih upravljačkih algoritama (vremensko zatezanje, pokretni prosjek, eksponencijalni pokretni prosjek i sl.). Takođe, potrebno je uzeti u obzir troškove sklopnih manipulacija i uticaj na životni vijek prekidača.

Rezultati ovog rada predstavljaju osnovu za dalja istraživanja i razvoj praktičnih rješenja za optimizaciju pogonskog režima trafostanica u distributivnoj mreži. Poseban potencijal za primjenu ovakvog pristupa očekuje se sa uvođenjem SCADA sistema, koji će omogućiti kontinuirano praćenje opterećenja i automatizovano upravljanje radom transformatora u realnom vremenu.

“Nova generacija pametnih brojila u Crnoj Gori”

Nagrađeni rad „Nova generacija pametnih brojila u Crnoj Gori: interoperabilnost, regulatorni okvir i transformacija mjernog sistema“, autora **Maje Živković, Marine Marunović i Dražena Jovanovića**, daje sveobuhvatan prikaz procesa

uvođenja pametnih brojila druge generacije (2G) u Crnoj Gori.

Crna Gora započinje implementaciju pametnih brojila druge generacije (2G) kao ključni korak u modernizaciji elektrodistributivnog sistema i usklađivanju sa zahtjevima Direktive (EU) 2019/944. Rad daje pregled relevantnog regulatornog okvira, uključujući odredbe novog Zakona o energetici koje uređuju prava potrošača, pristup podacima i obaveze operatora.

Posebna pažnja posvećena je analizi postojećeg sistema mjerenja u Crnoj Gori, dominantnih komunikacionih tehnologija (PLC, RF, GPRS/3G/4G), arhitekturi AMM sistema prve generacije i ograničenjima koja utiču na dalji razvoj digitalnih usluga.

Rad prikazuje razloge za prelazak na 2G brojila, uključujući potrebu za otvorenim standardima, pristupom podacima u realnom vremenu, višeslojnom interoperabilnošću i većom transparentnošću prema

potrošačima.

Uporedni pregled evropskih praksi (Italija – Open Meter, Francuska – Linky, Španija – PRIME, Njemačka – Smart Meter Gateway) pozicionira Crnu Goru u red zemalja koje prelaze ka potpuno interoperabilnim i potrošački orijentisanim mjernim sistemima.

Implementacija 2G brojila predstavlja stratešku investiciju u digitalnu energetska tranziciju i transformiše potrošača iz pasivnog korisnika u aktivnog učesnika tržišta.

Učešće zaposlenih CEDIS-a na Drugom savjetovanju o elektrodistributivnim mrežama Crne Gore još jednom je potvrdilo visok nivo stručnosti, kao i aktivnu ulogu kompanije u razvoju savremenih tehničkih i regulatornih rješenja u elektrodistibuciji.

Nagrađeni radovi posebno ističu doprinos u oblastima kvaliteta isporuke električne energije, optimizacije rada mreže i digitalizacije mjernih sistema, kao ključnim pravcima razvoja savremene elektroenergetike.

INTERVJU: DOC. DR JELENA STOJKOVIĆ TERZIĆ, PROFESOR NA ETF BEOGRAD

Energetska tranzicija odgovor na globalne izazove

-Energetska tranzicija predstavlja mnogo više od zamjene fosilnih goriva obnovljivim izvorima energije. Ona podrazumijeva sveobuhvatnu transformaciju elektroenergetskog sistema kroz dekarbonizaciju, decentralizaciju, diversifikaciju, digitalizaciju i automatizaciju mreže, kao i demokratizaciju energetike, odnosno aktivnu ulogu potrošača – istakla je, između ostalog, za CEDIS info doc. dr Jelena Stojković Terzić sa Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, sa kojim smo na marginama Simpozijuma EPCG NET razgovarali o izazovima i mogućnostima koje ovaj proces donosi Crnoj Gori i regionu, te o najnovijim trendovima koje će imati ključan uticaj na razvoj energetike u godinama koje dolaze.

Ona je poručila da je dekarbonizacija process koji će morati da se sprovede, htjeli mi to ili ne, zato je na nama da krenemo da radimo, jer zakašnjela dekarbonizacija mnogi košta.

Molim Vas da nam kažete nešto više o pojmu „energetska tranzicija“, kako biste ga definisali?

Zapravo se postavlja pitanje da li se radi o energetskej revoluciji ili prirodnoj evoluciji. Kada govorimo o energetskej tranziciji, mi dosta koristimo termin „5D energetska tranzicija“. Šta to znači? Prvo idemo ka dekarbonizaciji, odnosno pokušavamo da pređemo sa fosilnih goriva na obnovljive izvore energije, zatim ka decentralizaciji što predstavlja prelazak sa velikih proizvodnih jedinica, koje kao takve postoje u manjem broju, na manje proizvodne jedinice kojih bi bilo više, odnosno distribuiranu proizvodnju. Treći u nizu, preciznije 3D aspekt odnosni se na diversifikaciju, što znači da moramo da se trudimo da takozvani „proizvodni mix“ diversifikujemo, tačnije da se ne oslanjamo samo na jedan izvor nego na više njih. Primjera

radi, ukoliko jedan izvor otkaže, možemo koristiti drugi i na taj način povećati energetske sigurnost. Slijedi, digitalizacija – dakle, energetska tranzicija ne podrazumijeva samo promjenu elektrane na ugalj sa obnovljivim izvorima energije već je to cijela transformacija sistema. Dakle, 4D se ustvari odnosi na težnju za digitalizacijom i automatizacijom mreže, za posjedovanjem pametnih brojila i softvera. Na kraju, 5D, ali ne i najmanje bitan,

demokratizacija energetike – što znači uloga krajnjeg kupca odnosno potrošača, koja je do skoro bila pasivna, postaje aktivna.

Dakle, krajnji potrošač postaje aktivan učesnik u energetici, počev od toga da sam proizvodi električnu energiju postavljanjem solarne elektrane na krovu svoje kuće, čime dobija status „kupac-proizvođač“ i da aktivno učestvuje na energetskej tržištu.

Kako biste opisali energetske tranzicije u Regionu?

Što se tiče našeg Regiona, mi smo ušli u energetske tranzicije kasnije nego što je to učinio drugi dio Evrope, što ne mora nužno da predstavlja problem za nas. Možemo da naučimo mnogo kroz iskustvo zemalja koje su to učinile prije nas – šta su uradili dobro, a šta loše, i u tom smislu da ne koristimo loše, a dobro prilagodimo našem kontekstu. Zaista mislim da to ne moramo da gledamo kao neku vrstu prepreke. Izazov na našem području predstavlja samo finansiranje, ali koraci su uočljivi, zemlje, kao što su Crna Gora i Srbija aktivno razmišljaju o energetici, prave planove o obnovljivim izvorima energije.

Pomenula bih projekat Solari, radili smo uporednu analizu naše dvije zemlje, koja je pokazala da je broj prosumera u Crnoj Gori, gledano relativno, mnogo veći nego u Srbiji, baš zbog ESCO modela koji nudi EPCG. Tako da ako idemo ka tome da imamo što veći broj solara, u formi „kupca-proizvođača“, Crna Gora je napravila odličnu priču, ako gledamo kvantitativno. Sa druge strane, tu je elektrodistributivni sistem, odnosno CEDIS, prvi na udaru. Znači, integracija „kupca - proizvođača“ donosi odgovarajuće izazove i tehnički izazovi sigurno postoje, što je veći udio OIE, ti izazovi su veći i smatram da je distribucija ta koja može da bude u problemu i da već ima izazove sa kojima se

suočava i za koje treba da nađe rješenje.

Tokom panela se govorilo o OIE sa potencijalom za razvoj, koji su, po Vašem mišljenju, OIE sa najvećim potencijalom za razvoj u bliskoj budućnosti?

To je pitanje od milion dolara. U principu, kada govorimo o solaru ili vjetru, vjetar definitivno ima mnogo više potencijala za razvoj nego solar. Problem sa solarom leži u tome što on proizvodi energiju baš u satima, kada je cijena električne energije niska, čak i negativna. Upravo navedeno može dovesti da proizvođač iz solara, koji proizvodi električnu energiju ukoliko je vezan za tržište, moraće da plaća baš zato što je cijena negativna. To ukazuje da je „capture price“ solara nizak i mislim da on kao samostalan nije toliko atraktivan za investitore.

Međutim, ukoliko bismo govorili o kombinaciji solara i baterije, rekla bih da o tome može aktivno da se razmišlja, kao i o baterijama samostalno, a ne samo u kombinaciji sa solarom. Vjetar je tu nešto bolji što se tiče „capture price“, mislim da su takvi projekti više banakabilni u odnosu na solar, bar kada govorimo o Regionu. U Srbiji se dosta govori o reverzibilnim hidroelektranama, koje će da ponude fleksibilnost za integraciju tih varijabilnih obnovljivih izvora – Bistrica, Đerdap 3, vidjećemo, ipak su to veći projekti, da li će i kada biti realizovani.

CEDIS je potpisao trojni sporazum o partnerstvu

sa Francuskom razvojnom agencijom (AFD) i kompanijom EDF International Networks (EDF IN), čime je uspostavljena strateška tehnička saradnja usmjerena na modernizaciju crnogorske distributivne elektroenergetske mreže. Partnerstvo će CEDIS-u omogućiti pristup ekspertizi EDF Grupe u oblasti upravljanja distributivnim sistemima, sa posebnim fokusom na digitalizaciju mreže i razvoj rješenja za pametne mreže. Šta mislite, da li su „smart grids“ ključ energetske tranzicije?

Moram prije svega da pohvalim i kažem da je to odlična inicijativa. Kada uđemo u naredni stepen tranzicije, neće više predstavljati toliko problem izgradnja samih kapaciteta OIE već kako ih integrisati, i mreža zna da bude taj ograničavajući faktor koji neće moći da prati dovoljno brzo razvoj OIE. Sa digitalizacijom, modernizacijom i generalno investiranjem u mrežu, to može da se postigne. Ono što je sigurno jeste da je sa tranzicijom jako ugrožena distributivna mreža.

Ona trpi jako velike izazove i probleme, zapravo promjene prije svega. Svaka investija koja će doprinijeti tome da mrežu učini „pametnijom“ na neki način, da imamo, recimo, više pametnih brojila, da ima više mjerenja, da možemo u različitim tačkama vidjeti kakva su stanja u mreži – da postane opservabilna, a zatim u nekom narednom koraku da upravljamo njome, da postane kontralabilna, to je nešto što je

zasigurno potrebno, i što prije bude, bolje je za tranziciju. Tako da treba govoriti o digitalizaciji, automatizaciji distributivnih mreža i mislim da svaka inicijativa koja je vezana za to, znatno doprinosi njihovom razvoju.

Takva rješenja, sada govorim o određenim digitalnim alatima, oni mogu da odlože investiciju u neke druge buduće vodove i trafostanice. Uzmimo primjer, da ukoliko se negdje pokaže da nema dovoljno kapaciteta za instaliranje određene solarne elektrane, umjesto rješenja da se radi novi vod koji bi povećao kapacitete, ono što može da bude potencijalno rješenje jeste da se pametnim upravljanjem i automatizacijom, tačnije

pametnim algoritmima oslobodi dio prostora dovoljan za njeno instaliranje.

CEDIS je zadužen za implementaciju komponente dva (povećanje operativne efikasnosti elektrodistributivne mreže) velikog strateškog projekta Dekarbonizacija energetske sektora Crne Gore, vrijedne 21 milion eura, od ukupne vrijednosti projekta koji iznosi 33,8 miliona eura, da li je dekarbonizacija projekat koji će oblikovati budućnost Regiona?

Sami novčani udio CEDIS-a u ovom projektu dovoljno govori o važnosti projekta, pa samim

tim i o činjenici koliko je bitno raditi na modernizaciji mreže i povećanju energetske efikasnosti i generalno na efikasnosti naših mreža. Dekarbonizacija je proces koji će morati da se sprovede, htjeli mi to ili ne. Kako smo i danas mogli čuti, i kroz uvođenje CBAM mehanizma, nama se uvode nameti i to više nije pitanje našeg izbora. Problem je u ekonomskoj neisplativosti, dakle, kako sam i rekla, željeli mi to ili ne, ekonomija će nas natjerati da se dekarbonizujemo i da smanjimo udio elektrana na ugalj, a to se sve na kraju prelijeva kroz novac. Znači, novac najbolje priča. Stoga, na nama je da krenemo da radimo jer zakašnjela dekarbonizacija mnogo košta.

MEĐUNARODNO SAVJETOVANJE ENERGETIKA 2026.

Zapaženo učešće naših inženjera

Predstavnici Crnogorskog elektrodistributivnog sistema imali su zapaženo učešće na 41. međunarodnom savjetovanju ENERGETIKA 2026, koje je održano na Zlatiboru od 15. do 18. aprila 2026. godine. Na ovom savjetovanju predstavljena su dva naučno-istraživačka rada u čijem fokusu su savremeni izazovi sa kojima se suočava Crnogorski elektrodistributivni sistem.

U prvom radu pod nazivom „Pravila o pružanju nefrekvencijskih usluga u distributivnom sistemu električne energije u Crnoj Gori – regulatorni okvir i mogućnosti praktične primjene“, čiji su autori

Aleksandar Iković, Stevan Živković, Mihailo Nikolić i Andrija Vujović, obrađena je jedna od najaktuelnijih tema u ovom trenutku – nefrekvencijske

usluge. Naime, savremeni razvoj distributivnih elektroenergetskih sistema, uz rast udjela distribuiranih izvora energije i aktivnih potrošača, zahtijeva uvođenje novih mehanizama za obezbjeđenje kvalitetnog rada mreže. U tom kontekstu, u radu su razmatrana Pravila o pružanju nefrekvencijskih usluga u distributivnom sistemu električne energije u Crnoj Gori, čije se usvajanje uskoro očekuje.

Poseban akcenat stavljen je na mogućnost praktične primjene i dalja proširenja. Tokom diskusije, razmijenjena su mišljenja i iskustva sa kolegama iz regiona.

Ova aktuelna tema nameće niz prepreka, kako vidljivih, tako i nevidljivih iz trenutne perspektive, što dodatno naglašava značaj dalje analize ove problematike.

Rad pod nazivom „Uticaj OLTC regulacije transformatora 35/10 kV na prihvatni kapacitet SN/NN mreža za priključenje fotonaponskih elektrana“, autora Jelene Gajović i Anje Čanović, bavio se analizom raspoloživog kapaciteta distributivne mreže za prihvatanje novih fotonaponskih izvora u uslovima sve izraženije zasićenosti mreže. Na primjeru realne distributivne mreže u Crnoj Gori, sa već priključenim fotonaponskim elektranama, izvršena je procjena lokalnog prihvatnog kapaciteta po čvorovima na srednjenaponskom i niskonaponskom nivou, sa ciljem sagledavanja u kojoj mjeri primjena OLTC regulacije na nivou transformatorske stanice 35/10 kV može povećati raspoloživi prostor za nova priključenja. Posebna pažnja posvećena je poređenju efekta OLTC regulacije sa scenarijem rada invertora pri faktoru snage $\cos\phi = 0,95$, koji predstavlja

operativnu mjeru, definisanu kroz tehničke uslove priključenja.

Rezultati rada pokazali su da OLTC regulacija daje značajan doprinos povećanju prihvatnog kapaciteta, ali i da njen efekat nije ravnomjerno izražen u svim djelovima mreže, jer na pojedinim lokacijama i dalje dominiraju lokalna naponska i strujna ograničenja. Posebno je istaknuto da u NN mrežama lokalna proizvodnja dodatno podiže napon, pa OLTC takve probleme može ublažiti, ali ne i u potpunosti riješiti, što potvrđuje potrebu za detaljnom analizom svake mreže i svake lokacije pojedinačno. Nakon izlaganja radova, učesnici savjetovanja su imali priliku da postavljaju pitanja i daju

komentare. Diskusija je bila konstruktivna, sa brojnim korisnim sugestijama i pitanjima koja su doprinosila daljoj razradi ovih aktuelnih tema. Naši zaposleni, koji su predstavljali Crnogorski elektrodistributivni sistem na ovom događaju, ističu da je neophodno na ovaj način osnažiti kolektivni duh u dijelu implementacija brojnih ideja, analiza i istraživanja, a sve u cilju sprovođenja strateške politike kompanije u pravom smjeru.

Kroz razmjenu iskustava i znanja, događaj je još jednom potvrdio značaj povezivanja nauke, inovacija i privrede, kao i važnost aktivnog uključivanja naših inženjera u međunarodne skupove, posvećene energetici.

CEDIS NA KONFERENCIJI "CRNA GORA NA PUTU ZELENE
ENERGETSKE TRANZICIJE"

Distributivna mreža ključ energetske tranzicije

Centar za klimatske promjene Univerziteta Donja Gorica (UDG) organizovao je konferenciju „Crna Gora na putu zelene energetske tranzicije“, u okviru regionalnog projekta „Oснаživanje Zapadnog Balkana kroz zelene industrijske politike“, koji je podržala Fondacija za otvoreno društvo Zapadni Balkan, a implementira Institut GAP.

Konferencija je okupila predstavnike institucija, energetskih kompanija, akademske zajednice i međunarodnih partnera, s ciljem razmatranja ključnih izazova i pravaca razvoja zelene energetske tranzicije u Crnoj Gori.

Otvarajući skup, direktorica Centra za klimatske promjene UDG, **Ivana Vojinović**, istakla je da zelena energetska tranzicija podrazumijeva redefinisanje dugoročnog razvojnog modela države, a ne samo tehničku zamjenu jednog izvora energije drugim. Naglasila je da se energetski sistem mora prilagođavati sve većem učešću solarne i energije vjetra, kroz ulaganja u modernizaciju mreže, skladištenje energije, digitalizaciju i druge savremene mehanizme koji obezbjeđuju stabilnost sistema.

Ministar energetike i rudarstva **Admir Šahmanović** poručio je da zelena tranzicija predstavlja dugoročan i kompleksan proces

koji zahtijeva snažne institucije, stabilan regulatorni okvir i značajna ulaganja, uz napomenu da Crna Gora mora djelovati brzo, ali odgovorno i strateški.

Učešćem na ovoj konferenciji CEDIS je još jednom potvrdio svoju opredijeljenost da kroz investicije, modernizaciju infrastrukture i digitalnu transformaciju aktivno doprinosi razvoju održivog i pouzdanog elektroenergetskog sistema Crne Gore

Bez pouzdane distributivne mreže nema ni uspješne energetske tranzicije

U okviru panela „Finansiranje zelene energetske tranzicije: investicije, infrastruktura i razvojne

politike“, učestvovao je i savjetnik izvršnog direktora CEDIS-a, **Jagoš Pupović**, koji je govorio o ulozi i spremnosti distributivne mreže za integraciju obnovljivih izvora energije, kao i o planovima CEDIS-a za dalji razvoj i modernizaciju elektrodistributivnog sistema.

Pupović je istakao da o obnovljivim izvorima energije postoji sve veći broj projekata, ali da bez snažne i pouzdane distributivne mreže nije moguće ostvariti uspješnu energetska tranziciju. Naglasio je da CEDIS, kao operator distributivnog sistema, ima zadatak da obezbijedi sigurno i kvalitetno snabdijevanje električnom energijom svih korisnika, uz istovremeno omogućavanje priključenja novih proizvodnih kapaciteta.

Govoreći o trenutnom stanju sistema, naveo je da je na mreži

CEDIS-a priključeno 36 malih hidroelektrana, 15 solarnih elektrana, jedna elektrana na biogas i oko 4.000 prozjuma, što pokazuje da distributivna

je Pupović, uz napomenu da je ubrzana administrativna dinamika ključna kako bi se strateški energetske projekti realizovali u planiranim rokovima.

mehanizmi poput ograničenja proizvodnje (curtailment) i aktivnog upravljanja, što u konačnom nameće obavezu daljih investicija u jačanje mreže.

mreža već sada podržava značajan obim proizvodnje iz obnovljivih izvora energije. Ipak, kako je naglasio, postojeći kapaciteti nijesu neograničeni, te dalji razvoj zahtijeva kontinuirana i značajna ulaganja u mrežnu infrastrukturu. U tom kontekstu predstavljen je investicioni plan CEDIS-a za period 2027–2029. godine, kojim je predviđeno ulaganje od 318 miliona eura u modernizaciju i razvoj distributivne mreže.

„Investicioni plan je na odobrenju kod RAE i očekivanje je da isti bude usvojen. S obzirom da je plan veoma ambiciozan, uputio bih apel svim strukturama da se naprave napor u dijelu izdavanja potrebnih odobrenja, eksproprijacije i ostalih aktivnosti kod nadležnih organa lokalnih samouprava i nadležnih ministarstava, kako bi CEDIS, kao investitor, po ubrzanom postupku dobijao potrebna dokumenta“, kazao

Odgovarajući na pitanje o sve većim zahtjevima za priključenje novih solarnih i vjetroelektrana, Pupović je pojasnio da CEDIS odobrava priključenja proizvodnih objekata snage do 10 MW, ali da se u praksi često suočava sa tehničkim ograničenjima postojećih kapaciteta mreže. Upravo zbog toga, planirani investicioni ciklus predviđa značajno jačanje infrastrukture, uključujući zamjenu 13 35 kV postrojenja u glavnim napojnim trafostanicama u 13 gradova, kao i kompletnu zamjenu oko 600 trafostanica 10/0,4 kV širom Crne Gore.

Pupović je podsjetio da Direktiva EU RED III, kao i prethodna RED II, obavezuje operatore distributivnih sistema da omoguće priključenje obnovljivih izvora u razumnom roku, čak i u situacijama kada mreža nije u potpunosti spremna. U tom kontekstu primjenjuju se fleksibilni

Višestruke koristi za korisnike od modernizacije sistema

Govoreći o digitalizaciji i pametnim mrežama, Pupović je istakao da će građani i privreda imati višestruke koristi kroz modernizaciju sistema. Pojam pametne mreže podrazumijeva razmjenu podataka u realnom vremenu, automatsko detektovanje kvarova i precizno mjerenje opterećenja mreže, što omogućava znatno efikasnije upravljanje sistemom.

Kroz primjenu SCADA sistema i prateće opreme, beznaponske pauze biće smanjene sa nivoa od nekoliko desetina minuta na prekide mjerene u sekundama. Takođe, omogućiće se i direktno praćenje opterećenja dijelova mreže i upravljanje izvorima energije u skladu sa evropskim standardima i Direktivom RED III.

U CEDIS-u je već u toku realizacija projekta uvođenja SCADA sistema u ključnim napojnim trafostanicama, dok je 4. juna ove godine potpisan sporazum između CEDIS-a, Francuske agencije za razvoj (AFD) i kompanije EDF, kojim je obezbijeden grant u iznosu od 290.000 eura.

Dio ovih sredstava biće usmjeren na digitalizaciju i razvoj pametnih mreža, po uzoru na savremena rješenja francuskog distributivnog operatora EDF.

DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

CEDIS nastavlja podršku ŽRK OTP Group Budućnost

Crnogorski elektrodistributivni sistem i Ženski rukometni klub OTP Group Budućnost nastavili su uspješnu saradnju potpisivanjem novog sponzorskog ugovora, potvrđujući zajedničku posvećenost razvoju sporta, podršci mladim talentima i promociji zdravih vrijednosti u crnogorskom društvu. Produženje saradnje predstavlja nastavak partnerstva koje je tokom prethodnog perioda donijelo značajne rezultate i doprinijelo ostvarenju sportskih ciljeva kluba, kao i daljoj afirmaciji ženskog rukometa u Crnoj Gori.

Izvršni direktor CEDIS-a **Vladimir Ivanović** istakao je da partnerstvo sa najtrofejnijim sportskim kolektivom u državi potvrđuje opredijeljenost kompanije da podržava projekte od posebnog društvenog značaja. „Partnerstvo sa klubom koji

je prepoznatljiv po svojim rezultatima, koji je iznjedrio brojne vrhunske igralice i koji na najbolji način predstavlja Crnu Goru na međunarodnoj sceni, potvrđuje da CEDIS prepoznaje značaj ulaganja u prave vrijednosti. Vjerujem da ćemo zajedno imati priliku da bodrimo i slavimo nove uspjehe

plavo-bijelog tima“, kazao je Ivanović.

Predsjednik ŽRK OTP Group Budućnost **Dragoljub Nikolić** zahvalio je CEDIS-u na nastavku partnerstva, ističući da je podrška društveno odgovornih kompanija od izuzetnog značaja za stabilan razvoj kluba i ostvarenje ambicioznih sportskih ciljeva.

CEDIS donirao interaktivne table JU OŠ „Oktoih“

U skladu sa opredjeljenjem da kontinuirano doprinosi unapređenju obrazovnog sistema i podržava savremene pristupe učenju, CEDIS donirao je interaktivne table JU OŠ „Oktoih“.

Ovi savremeni uređaji značajno će unaprijediti proces učenja i nastave,

omogućavajući nastavnicima i učenicima korišćenje digitalnih sadržaja, interaktivnih aplikacija i multimedijalnih materijala koji podstiču kreativnost, aktivno učešće i bolje razumijevanje nastavnog gradiva.

Povodom donacije, u školi je organizovana i kratka prezentacija,

tokom koje su predstavljene mogućnosti i načini primjene interaktivnih tabli u nastavnom procesu.

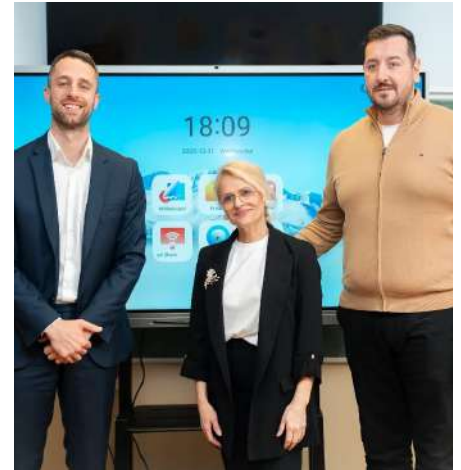
-Danas smo se okupili u Osnovnoj školi „Oktoih“ kako bismo predstavili interaktivnu tablu koju je CEDIS donirao ovoj školi.

Izuzetno smo zadovoljni načinom rada i mogućnostima koje ovaj uređaj pruža, i uvjereni smo da je ova donacija u potpunosti opravdana, imajući u vidu da se svako ulaganje u obrazovni sistem Crne Gore višestruko vraća – ne samo našoj kompaniji, već prije svega našim najmlađima – istakla je šefica kabineta izvršnog direktora CEDIS-a, **Tatjana Zečević Miranović** i dodala:

-Vjerujemo da će nove generacije, tzv. Z generacija, uz pomoć savremenih tehnologija lakše i kvalitetnije usvajati nastavni plan i program. Kao društveno odgovorno preduzeće, CEDIS kontinuirano ulaže u obrazovni sistem Crne Gore i nastaviće da podržava ovakve

inicijative i u narednom periodu.

Direktor JU OŠ „Oktoih“, **Ljubo Čeranić**, zahvalio se na donaciji, naglašavajući njen značaj za školu: „Iskoristio bih priliku da se zahvalim kompaniji CEDIS, koja je i ovaj put pokazala da je na ruku školama, našim najmlađima i našim učenicima. Donacijom table, koja ima najsavremenije karakteristike, dopriniće nastavnom procesu i samim tim će se u budućnosti stvoriti uslovi za nabavku još više tabli, koje će dodatno obogatiti nastavni proces i pružiti priliku profesorima da stiču kompetencije za korišćenje savremenih alata. Ovom prilikom bih pozvao sve kompanije u Crnoj Gori, kako

privatne tako i državne, da se priključe akciji koju sprovodi kompanija CEDIS, koja pruža podršku osnovnim školama, pomaže nastavnom procesu i doprinosi osavremenjivanju škola u skladu sa svjetskim standardima.“

Zaštita prirode nacionalnih parkova zajednički zadatak

Saradnja Nacionalnih parkova Crne Gore i CEDIS-a u cilju zaštite prirodnih vrijednosti zaštićenih područja nastavljena je i ove godine, a CEDIS je kroz donaciju obezbijedio dio sredstava neophodan za nabavku plovila za potrebe Službe zaštite NP Skadarsko jezero.

Izvršni direktor CEDIS-a **Vladimir Ivanović** istakao je da CEDIS, kao društveno odgovorna kompanija, u kontinuitetu i u skladu sa svojim strateškim ciljevima ulaže u projekte od značaja za zaštitu životne sredine.

-Drugu godinu zaredom imamo zadovoljstvo da zajedno sa Nacionalnim parkovima Crne Gore ulažemo u unaprijeđenje opreme

koja je potrebna Službi zaštite za kvalitetno obavljanje zadataka i zaštitu prirodnih dobara NP Skadarsko jezero. Ova donacija je ujedno i želja da očuvamo područja koja su zaštićena kako na domaćem, tako i na međunarodnom nivou - naglasio je Ivanović.

Direktorica NPCG **Marinela Đuretić** zahvalila se predstavnicima CEDIS-a na podršci i korisnoj donaciji kojom će se dodatno unaprijediti uslovi za rad

Službe zaštite.

-Posebno sam zahvalna što je CEDIS prepoznao naše napore i rezultate koje postizemo kada je u pitanju zaštita biodiverzitetu parkova, pa je i ove godine naš partner u borbi za očuvanje najvrijednijih područja zemlje - kazala je Đuretić.

